

Novela zákona o místních poplatcích, zákon č. 252/2023 Sb.

s účinnosti od 1. 1. 2024

Souhrn hlavních novinek novely zákona o místních poplatcích:

1. Poplatek ze psů § 2

K ustanovením týkajících se poplatku ze psů byl přidán odstavec 5, který přesně definuje poplatkové období pro tento poplatek jako **kalendářní rok**.

To, že poplatek ze psů je roční poplatek, doposud ze zákona vyplývalo, ale nebylo to tam nikdy přímo explicitně vyjádřeno.

2. Poplatek z pobytu § 3

Z důvodu odstranění rozdílů mezi jednotlivými skupinami klientů lázeňských zařízení byla nově, na základě ustanovení § 3a odst. 2 písm. b), do **předmětu poplatku z pobytu zařazena i komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče**.

Obec má však nadále možnost tyto osoby osvobodit od poplatku z pobytu v obecně závazné vyhlášce obce.

Doposud (do 31. 12. 2023) byla zpoplatněna pouze příspěvková lázeňská léčebně rehabilitační péče a komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče danému poplatku nepodléhala.

3. Stanovení poplatku § 11 odst. 1 písm. a), b)

Nově lze poplatek dle § 11 odst. 1 písm. a), b), **vyměřit bez vydání rozhodnutí, pouze jeho předepsáním do evidence poplatků**, v případě, kdy byla splněna ohlašovací povinnost a v konkrétním případě není pochybnost o výši poplatky, a to nejen v případě, kdy je ke dni splatnosti zcela zaplacen, ale také v případě, kdy k jeho úhradě došlo opožděně, až po datu splatnosti, ale stále ještě před vydáním rozhodnutí o vyměření poplatku (vydáním platebního výměru nebo hromadného předpisného seznamu).

Tímto ustanovením se ruší vaše povinnost vystavit platební výměr či hromadný předpisný seznam i v případě, kdy došlo k úhradě předpisu po datu splatnosti, ale ještě před vytvořením platebního výměru, a založit do spisu.

Předepsání do evidence poplatků v programu KEO4 Příjmové agendy pak představuje vytvoření předpisu v odpovídající části pro daného poplatníka na daný rok.

4. Stanovení poplatku § 11 odst. 2 písm. a), b), c)

Naopak § 11 odst. 2 písm. a), b), c), striktně vymezuje, v jakém případě je nedoplatek **nutné vyměřit vždy** platebním výměrem či hromadných předpisným seznamem.

Jedná se o situace, kdy:

- poplatek nebyl zcela uhrazen ke dni splatnosti, ani opožděně, tedy po datu splatnosti, ale stále ještě před vydáním rozhodnutí o vyměření poplatku (platebního výměru či hromadného předpisného seznamu)
- se jedná o poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kde v obecně závazné vyhlášce obce je jako základ daného poplatku zvolen "základ dle hmotnosti" (§ 10k odst. 1 písm. a) nebo "základ dle objemu" (§ 10k odst. 1 písm. b)
- je proti poplatníkovi vedeno insolvenční řízení

5. Doměření poplatku § 11 odst. 3

Nově lze **poplatek, který nebyl stanoven ve správné výši, doměřit**.

Doměření se však netýká případů, kdy nebylo vyměřeno platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem, ale došlo pouze k předepsání dané částky do evidence poplatků v nesprávné výši.

Opakovaně lze doměřit poplatek pouze v případě, kdy se dozvíte nové skutečnosti, které jste nemohli znát v okamžiku vydání původního rozhodnutí nebo v případě, kdy poplatník změnil své původní ohlášení.

Opakovaným doměření se rozumí situace, kdy u daného předpisu daného poplatníka již v minulosti došlo k doměření rozhodnutím, tedy situace, kdy jde o třetí a další stanovení daného poplatku daného poplatníka.

V KEO4 ošetříte tak, že k původnímu předpisu vytvoříte nový jednorázový předpis v částce, kterou chcete doměřit, přes Předpisy/Akce/Vytvořit jednorázové předpisy nebo Detail dané povinnosti/záložka Předpisy/Nový/Jednorázový předpis ručně. Takto vytvořený předpis poté vyměříte platebním výměrem.

6. Žádost o vyměření poplatku rozhodnutím § 11a

Nově si **poplatník může** po uplynutí poplatkového období (u ročních poplatků to je kalendářní rok), ale ještě před vydáním platebního výměru či hromadného předpisného seznamu, **požádat o vyměření poplatku.**

V tomto případě je nutné si pohlídat, že v případě, kdy je takto vyměřeno ještě před datem splatnosti daného poplatku, tak jako datum splatnosti platebního výměru musí být, jak na formuláři platebního výměru, tak v jeho tisku, zadáno „Datum splatnosti“, které je uvedeno v obecně závazné vyhlášce obce pro daný typ poplatku.

Zároveň je nutné mít na paměti, že pokud poplatník podá žádost o doměření v posledních 12 měsících před uplynutím lhůty pro stanovení poplatku (3 roky), tak se tato lhůta prodlužuje o 1 rok.

7. Společná ustanovení pro stanovení poplatku § 11b odst. 2 a 3

Pro nedoplatky vzniklé po datu 1. 1. 2024, které budou stanoveny rozhodnutím (platebním výměrem či hromadným předpisným seznamem), budou tato **rozhodnutí splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne oznámení (doručení) tohoto rozhodnutí.**

Tato lhůta je, kromě poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se základem dle hmotnosti nebo se základem dle objemu, považována za "**náhradní lhůtu splatnosti**".

Znamená to, že v programu budete dle povahy a náležitostí předpisů individuálně posuzovat, zda pro dané vyměření platebním výměrem použijete legislativu platnou do 31. 12. 2023 nebo již legislativu, která bude účinná od 1. 1. 2024. Automaticky se již nebude doplňovat „Datum nabytí právní moci“, ani „Datum splatnosti“ platebního výměru.

Stejně tak dle odpovídajícího typu legislativy, budete volit i typ šablony platebního výměru.

Pokud máte z některých distribučních šablon vytvořené vlastní upravené kopie, ujistěte se, že texty odpovídají použité legislativě.

Např. platební výměr, na vzniklý nedoplatek na místním poplatku ze psa za rok 2024, který bude doručen dlužníkovi dne 15. dubna 2025 bude splatný 30 dnem po doručení, tedy 15. května 2025.

Tento výpočet splatnosti platebního výměru či hromadného předpisného seznamu bude platný pouze pro nedoplatky vzniklé po vydání novely zákona o místních poplatcích 1. 1. 2024! Nedoplatky vzniklé před tímto datem se budou řídit legislativou platnou v okamžiku jejich vzniku.

Ale v případě, kdy si poplatník požádá o vytvoření platebního výměru, a toto rozhodnutí je vydáno přede dnem splatnosti podle obecně závazné vyhlášky obce, je rozhodnutí (platební výměr) splatný v den splatnosti uvedený v dané vyhlášce.

Např. Je-li v obecně závazné vyhlášce obce uveden jako "Datum splatnosti" daného poplatku "31. 3. následujícího roku", nebude platební výměr na nedoplatek za rok 2024, o který si poplatník požádal na začátku roku 2025, a který mu byl doručen 10. 1. 2025, splatný 9. 2. 2025, ale 31. 3. 2025.

8. Společná ustanovení pro stanovení poplatku § 11b odst. 4

Novelou zákona o místních poplatcích teď bude výslovně řečeno, že **lhůta pro stanovení poplatku** u poplatku s roční periodou, **začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce, který bezprostředně následuje po uplynutí daného poplatkového období** (tedy kalendářního roku).
tzn. u nedoplatku ročního poplatku za rok 2024, s datem splatnosti 31. 3. 2024, nezačíná běžet lhůta, ve které musíte daný nedoplatek stanovit (vyměřit) dnem 1. 4. 2024, ale až 1. 1. 2025.

Lhůta pro stanovení poplatku dle § 148 odst. 1 Daňového řádu jsou 3 roky. Dle tohoto ustanovení, nelze poplatek stanovit po uplynutí této lhůty a daný nedoplatek se tak stává nevymahatelným.

9. Zvýšení poplatku § 11c

Správce poplatku může nově zvýšit poplatek (v případě, kdy nebyl uhrazen včas, nebo v celé částce) až **na dvojnásobek rozdílu mezi částkou poplatku, která měla být uhrazena a částkou již uhrazenou do původního dne splatnosti poplatku.**

V případě, kdy došlo k opožděné úhradě předpisu až po datu splatnosti a nedoplatek nebyl dosud vyměřen, může být zvýšení stanoveno platebním výměrem nejpozději do 1 roku ode dne opožděné úhrady. Ale zvýšení poplatku nelze stanovit, pokud již uplynula lhůta pro stanovení poplatku (3 roky).

Nově lze zvýšení vyměřit i samostatným platebním výměrem.

Vyměřené zvýšení je pak **splatné ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí** o zvýšení poplatku.

Pro samostatné zvýšení si vytvoříte nový typ příjmů, kde na číselníku Příjmová řada zadáte typ „Poplatek dle daňového řádu“, např. pro zvýšení odpadových nedoplatků použijete příjmovou řadu, pod kterou máte všechny typy odpadových poplatků. U vámi vybraných neuhrazených předpisů vytvoříte jednorázový předpis „Zvýšení“ přes Předpisy/Akce/Vytvořit předpis Zvýšení.

Nově se v zákoně používá název "**Zvýšení**", pro původní "Navýšení".

10. Vztah k insolvenčnímu řízení § 11d

Novela také nově upravuje způsob jakým posuzovat **roční poplatky vzhledem k insolvenčnímu řízení**. Tedy, jak rozdělit roční poplatkové období tak, aby v insolvenčním řízení byla uplatněna výše ročního poplatku odpovídající ročnímu období, ve kterém nastaly účinky rozhodnutí o úpadku, a ke kterému bude možné poměrnou část daného nedoplatku přihlásit do insolvenčního řízení.

V praxi to bude znamenat, že pro poměrnou část ročního poplatku, kterou bude možné přihlásit v insolvenčním řízení, skončí poplatkové období posledním dnem kalendářního měsíce, ve kterém nastávají účinky rozhodnutí o úpadku. A pro zbývající poměrnou část daného poplatku, odpovídající zbývajícím částem roku následující po kalendářním měsíci, ve kterém nastávají účinky rozhodnutí o úpadku, začíná poplatkové období prvním dnem kalendářního měsíce následujícím po kalendářním měsíci, ve kterém nastávají účinky rozhodnutí o úpadku.

Např. Při rozhodnutí o úpadku dne 20. 4. 2024 se poplatkové období u ročního poplatku za odpad rozdělí na dvě části. První poměrná část poplatkového období, za které bude možné část poplatku přihlásit do insolvenčního řízení, bude vypočtena za období od 1. 1. 2024 do 30. 4. 2024. A zbytek částky poplatku bude odpovídat poplatkovému období od 1. 5. 2024 do 31. 12. 2024

V případě poplatků s roční periodou budete tedy rozdělovat původní „roční“ částku na:

- na poměrnou část, odpovídající části roku do rozhodnutí o úpadku. Tu vyměříte a přihlásíte do insolvenčního řízení. Zaúčtovaný původní předpis s celkovou roční částkou upravíte dobropisem tak, aby byl v požadované částce, ve které je možno ho přihlásit do insolvenčního řízení, a vyměříte platebním výměrem. V případě, kdy daný předpis ještě zaúčtovaný není, můžete upravit částku ručně.*
- na zbytek původní celkové roční částky vytvoříte jednorázový předpis přes Povinnosti/Poplatkové/Detail povinnosti/záložka Předpisy/Nový/Jednorázový předpis ručně.*

Novela zároveň ošetřuje i způsob rozdělení poplatkového období v případě, kdy je insolvenčnímu soudu předložena konečná zpráva.

Díky ošetření vztahu místních poplatků a insolvenčního řízení přímo v Zákoně o místních poplatcích, bude nutné, abyste nejméně dvakrát měsíčně provedli kontrolu insolvenčního řízení u všech vašich poplatníků přes

Poplatníci/Akce/Insolvenční rejstřík. Změny, ke kterým došlo v insolvenčním řízení oproti předcházející provedené kontrole, uvidíte v podnabídce Poplatníci/Výsledky kontrol insolvenčního řízení.

Pro posouzení jednotlivých poplatníků, jejich předpisů, vymáhání nedoplatků, párování úhrad a provedení souvisejících akcí, je nutné posuzovat jak stavy, které znamenají počátek insolvenčního řízení, tak i ty které znamenají jeho ukončení. Podrobný návod týkající se insolvenčního řízení najdete v Dokumentace/Insolvenční řízení.